

108179

HD 16/2-95

Er du en mobber?

Du kan like godt tilstå. Kanskje mest fordi du ikke vet hvor grensen går. Og hva annet kan vi vente? Vi er da oppdratt til det. Og vi legaliserer mobbing hver dag. Kanskje vi heller skulle lære litt om hvor grensene går — om det er et «kjærlighet begynner med kast», eller et «jeg er interessert i deg», osv. Dette i forhold til «jeg er deprimert og misfornøyd med meg selv — jeg må la det gå ut over noen, fysisk eller psykisk». Og når det gjelder skolene; innfør en time eller to hvert år i enkel psykologi om emnet. Det er viktig å sette ord på situasjonen — slik at man kjenner seg igjen når man trækker utenfor. Men like viktig er det å lære seg til å ta mobbingen — den verbale.

De voksne går foran i mobbekulturen, på arbeidsplassen, i naboskap og boligblokk. Ikke alle steder, og ikke bestandig synbart. Og hva foregår i det politiske liv? Ikke mange steder er det friskere mobbing enn der, mellom kolleger og mellom partiene. Det går i alt for stor grad ut på å skite ut hverandre fremfor å komme hverandre i møte for å løse oppgaver. Er det noen som undrer seg over hvorfor så mange vegrer å delta i det politiske liv?

massemedia: presse og TV. De er i høy grad kulturskapende gjennom sin formidling av stoff og stoffets art. Det er nærmest uhyggelig hvordan disse media graver og krafser i privatlivet til enkeltindivider med navn, livsstil og personlige hemmeligheter. Privatlivets fred burde vært beskyttet med lov som også gjaldt disse mobbere.

Et annet forhold er på en måte overbeskyttet etter mine begreper. Det er personvernet. Flere kunne ha nytte av innsyn i saker som er beskyttet gjennom personvernet — uten å få det. Men privatlivet derimot, som er like sensitivt for dem det gjelder, ser ikke ut til å ha tilnærmet den samme beskyttelse. Vi har utallige eksempler på hvordan — særlig pressen, men også TV, radio og ukeblader, for å nevne noen — henger ut skyldige og uskyldige uten tanke på hva de gjør mot disse og deres nære slekt, venner og familie. Ikke engang kongehuset har lov til privatliv. Verst er eksempelet fra det engelske kongehus. Dette er bakgårdsmentalitet. Og med gråten i halsen kan en spørre hvor kultureliten i dette landet har gjemt seg. Eller har jeg misforstått begrepet kultur?

Uansett hvor det mobbes og av hvem, har det alvorlige konsekvenser, som vi må tenke over. Men vi må også kunne ta en titt den andre veien. Mobbeofrene må også kunne lære å tåle — eller lære å takle mobbing uten å ty til voldelige motangrep. Jeg tenker da på det som skjedde på en skole i Lillestrøm. Her ble det overtrådd en grense som psykologisk kan virke formidende på mobbeofrene: «Bruk kniv, så ser folk hvordan du har det!»

Det blir nok ingen lov laga som beskytter privatlivet på linje med personvernet. Derfor er det like viktig å lære å tåle mobbing, for barn, for ungdom, voksne og eldre. Vi må jo unngå å drepe hverandre. Det er det som blir straffet.

Jostein N. Berge